A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2010. szeptember 21.*

Tartalomjegyzék

I – Jogi háttér ..... I - 8558

II – A jogvita előzményei ..... I - 8563

III – A megtámadott ítélet ..... I - 8566

IV – A Bíróság előtti eljárás ..... I - 8569

V – A felek kérelmei ..... I - 8570

A – A C-514/07. P. sz., Svédország kontra API és Bizottság ügyben ..... I - 8570

B – A C-528/07. P. sz., API kontra Bizottság ügyben ..... I - 8572

C – A C-532/07. P. sz., Bizottság kontra API ügyben ..... I - 8573

VI – A fellebbezésekről ..... I - 8575

A – A Bizottság által benyújtott fellebbezésről (C-532/07. P. sz. ügy) ..... I - 8575

1. Az első jogalapról ..... I - 8575

a) A felek érvei ..... I - 8576

b) A Bíróság álláspontja ..... I - 8580

2. A második jogalapról ..... I - 8589

a) A felek érvei ..... I - 8590

b) A Bíróság álláspontja ..... I - 8591

* Az eljárás nyelve: angol.

3. A harmadik jogalapról ..... I - 8594

a) A felek érvei ..... I - 8594

b) A Bíróság álláspontja ..... I - 8595

B – A Svéd Királyság által (C-514/07. P. sz. ügy) és az API által (C-528/07. P. sz. ügy) benyújtott fellebbezések ..... I - 8597

1. Az első jogalapról ..... I - 8597

a) A felek érvei ..... I - 8597

b) A Bíróság álláspontja ..... I - 8599

2. A második jogalapról ..... I - 8600

a) A felek érvei ..... I - 8600

b) A Bíróság álláspontja ..... I - 8601

VII – A költségekről ..... I - 8604

A C-514/07. P., C-528/07. P. és C-532/07. P. sz. egyesített ügyekben,

a Bíróság alapokmányának 56. cikke alapján 2007. november 20-án benyújtott fellebbezés, valamint 2007. november 27-én benyújtott további két fellebbezés tárgyában,

a **Svéd Királyság** (C-514/07. P. sz. ügy) (képviselik: S. Johannesson, A. Falk, K. Wistrand és K. Petkovska, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek,

támogatják:

a **Dán Királyság** (képviseli: B. Weis Fogh, meghatalmazotti minőségben),

a **Finn Köztársaság** (képviseli: J. Heliskoski, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozók a fellebbezési eljárásban,

a többi fél az eljárásban:

az **Association de la presse internationale ASBL (API)** (székhelye: Brüsszel [Belgium], képviselik: S. Völcker és J. Heithecker Rechtsanwälte, F. Louis ügyvéd, valamint C. O'Daly solicitor)

alperes az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Bizottság** (képviselik: C. Docksey, V. Kreuschitz és P. Aalto, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

valamint

az **Association de la presse internationale ASBL (API)** (C-528/07. P. sz. ügy) (székhelye: Brüsszel, képviselik: S. Völcker Rechtsanwalt, F. Louis ügyvéd és C. O'Daly solicitor)

fellebbezőnek,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviselik: C. Docksey, V. Kreuschitz és P. Aalto, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

támogatja:

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (képviselik: E. Jenkinson és S. Behzadi-Spencer, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: J. Coppel barrister)

beavatkozó a fellebbezési eljárásban,

valamint

az **Európai Bizottság** (C-532/07. P. sz. ügy) (képviselik: C. Docksey, V. Kreuschitz és P. Aalto, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

fellebbezőnek,

támogatja:

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (képviselik: E. Jenkinson és S. Behzadi-Spencer, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: J. Coppel barrister)

beavatkozó a fellebbezési eljárásban,

a másik fél az eljárásban:

az **Association de la presse internationale ASBL (API)** (székhelye: Brüsszel, képviselik: S. Völcker Rechtsanwalt, F. Louis ügyvéd, valamint C. O'Daly solicitor)

alperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, A. Tizzano (előadó), J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, R. Silva de Lapuerta, C. Toader tanácselnökök, A. Rosas, K. Schiemann, Juhász E., T. von Danwitz és A. Arabadjiev bírák,

főtanácsnok: M. Poiares Maduro,
hivatalvezetők: H. von Holstein hivatalvezető-helyettes és Fülöp B., tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2009. június 16-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2009. október 1-jei tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 A Svéd Királyság, az Association de la presse internationale ASBL (a továbbiakban: API) és az Európai Közösségek Bizottsága fellebbezésükben azt kérik a Bíróságtól, hogy helyezze hatályon kívül az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága T-36/04. sz., API kontra Bizottság ügyben 2007. szeptember 12-én hozott azon ítéletét (EBHT 2007., II-3201. o.; a továbbiakban: megtámadott ítélet), amellyel az Elsőfokú Bíróság részben megsemmisítette a bizonyos bírósági eljárások során a Bírósághoz és az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott beadványokhoz való hozzáférés iránt az API által benyújtott kérelmet elutasító 2003. november 20-i bizottsági határozatot (a továbbiakban: vitatott határozat).

I – Jogi háttér

2 Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 145., 43. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 331. o.) (1), (2), (4) és (11) preambulumbekezdésének szövege a következő:

„(1) Az Európai Unióról szóló szerződés 1. cikkének második albekezdése kiemeli a nyitottság elvét [helyesen: átláthatóság fogalmát], megállapítva, hogy a Szerződés új szakaszt jelent az Európa népei közötti egyre szorosabb egység létrehozásának

folyamatában, amelyben a döntéseket a lehető legnyilvánosabban és az állampolgárokhoz a lehető legközelebb eső szinten hozzák meg.

(2) A nyitottság [helyesen: átláthatóság] lehetővé teszi a polgárok számára, hogy még inkább részt vegyenek a döntéshozatali eljárásban, és biztosítja a polgárok irányában a közigazgatás nagyobb legitimációját, hatékonyságát és felelősségét a demokratikus rendszerben. A nyitottság [helyesen: átláthatóság] hozzájárul a demokrácia elvei és az alapvető jogok tiszteletben tartásának erősítéséhez, ahogyan azt [helyesen: azokat] az EU-Szerződés 6. cikke és az Európai Unió alapjogi chartája megállapítja.

[…]

(4) E rendelet célja, hogy a lehető legteljesebb érvényt szerezzen a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés jogának, és ezzel a hozzáféréssel kapcsolatban általános elveket és korlátokat állapítson meg az EK-Szerződés 255. cikke (2) bekezdésének megfelelően.

[…]

(11) Elvben az intézmények valamennyi dokumentumát hozzáférhetővé kell tenni a nyilvánosság számára. Ugyanakkor, bizonyos köz- és magánérdekeknek kivételek útján védelmet kell biztosítani. Az intézményeket fel kell jogosítani belső konzultációik és tanácskozásaik védelmére, ha az feladataik ellátása érdekében szükséges. A kivételek [helyesen: Valamely kivétel szükségességének] értékelése során az intézményeknek az Unió valamennyi tevékenységi területén figyelembe kell venniük a közösségi joganyagban szereplő, a személyes adatok védelmével kapcsolatos elveket."

3 E rendelet 1. cikkének a) pontja a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet célja, hogy:

a) a köz- vagy magánérdek alapján olyan módon határozza meg az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság (a továbbiakban: az intézmények) dokumentumaihoz való, az EK-Szerződés 255. cikkében előírt hozzáférési jogra irányadó elveket, feltételeket és korlátozásokat, hogy a dokumentumokhoz a lehető legszélesebb körű hozzáférést biztosítsa;”.

4 Ugyanezen rendelet 2. cikkének (1) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Bármely uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező természetes vagy jogi személy jogosult az intézmények dokumentumaihoz hozzáférni az e rendeletben meghatározott elvek, feltételek és korlátok szerint.

[…]

(3) Ez a rendelet az intézmény birtokában lévő dokumentumokra vonatkozik, amely dokumentumokat az intézmény állított ki, vagy azok hozzá érkeztek, és amelyek az Európai Unió tevékenységi területeire vonatkoznak.”

5 Az 1049/2001 rendelet hozzáférési jog alóli kivételekről szóló 4. cikkének (2), (4) és (6) bekezdése a következőket írja elő:

„(2) Az intézmények megtagadják a dokumentumokhoz való hozzáférést, ha a közzététel [helyesen: hozzáférhetővé tétel] hátrányosan befolyásolná a következők védelmét:

– […]

– bírósági eljárások és jogi tanácsadás [helyesen: jogi vélemények],

– ellenőrzések, vizsgálatok és könyvvizsgálatok célja,

kivéve, ha a közzétételhez [helyesen: hozzáférhetővé tételhez] nyomós közérdek fűződik.

[…]

(4) A harmadik személyek dokumentumait illetően az intézmény köteles a harmadik személlyel egyeztetni annak megállapítása érdekében, hogy az (1) vagy a (2) bekezdésben felsorolt valamely kivétel alkalmazható-e, kivéve, ha egyértelmű, hogy a dokumentum közzétehető [helyesen: hozzáférhetővé tehető], illetve nem tehető közzé [helyesen: nem tehető hozzáférhetővé].

[…]

(6) Ha a kivételek bármelyike a kért dokumentumnak csak részeit érinti, a dokumentum fennmaradó részei közzétehetők [helyesen: hozzáférhetővé tehetők].”

6 Ugyanezen rendelet 7. cikkének (2) bekezdése értelmében: „[hozzáférés iránti kérelmének] [t]eljes vagy részleges elutasítás[a] esetén a kérelmező az intézmény válaszának átvételétől számított 15 munkanapon belül megerősítő kérelmet nyújthat be, amelyben az intézményt álláspontja felülvizsgálatára kéri”.

7 Az említett rendelet 8. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A megerősítő kérelmet haladéktalanul el kell bírálni. Az intézmény az ilyen kérelem iktatásától számított 15 munkanapon belül vagy megadja a hozzáférést a kért dokumentumhoz, és a 10. cikknek megfelelően ezen időtartamon belül biztosítja a hozzáférést, vagy írásbeli, indoklással ellátott válaszban teljesen vagy részlegesen elutasítja a kérelmet. […]”

8 Az 1049/2001 rendelet 12. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A 4. és 9. cikk figyelembevételével különösen a jogalkotási dokumentumokat, vagyis a tagállamokban vagy azok számára törvényileg [helyesen: jogilag] kötelező jogi aktusok elfogadására irányuló eljárások folyamán összeállított vagy megküldött dokumentumokat kell közvetlenül hozzáférhetővé tenni.”

II – A jogvita előzményei

9 2003. augusztus 1-jei levelével a Belgiumban működő külföldi újságírókat tömörítő, nonprofit szervezet, az API az 1049/2001 rendelet 6. cikkének megfelelően hozzáférést kért a Bizottságtól valamennyi beadványhoz, amelyeket ez utóbbi az Elsőfokú Bírósághoz, illetve a Bírósághoz az alábbi ügyekkel kapcsolatos eljárásokban benyújtott:

– a T-209/01. sz., Honeywell kontra Bizottság és a T-210/01. sz., General Electric kontra Bizottság ügyek;

– a T-212/03. sz., MyTravel kontra Bizottság ügy;

– a T-342/99. sz., Airtours kontra Bizottság ügy;

– a C-203/03. sz., Bizottság kontra Ausztria ügy;

– a C-466/98. sz., Bizottság kontra Egyesült Királyság; a C-467/98. sz., Bizottság kontra Dánia; a C-468/98. sz., Bizottság kontra Svédország; a C-469/98. sz., Bizottság kontra Finnország; a C-471/98. sz., Bizottság kontra Belgium; a C-472/98. sz., Bizottság kontra Luxembourg; a C-475/98. sz., Bizottság kontra Ausztria, valamint a C-476/98. sz., Bizottság kontra Németország ügyek (a továbbiakban: „nyitott égbolt”-ügyek);

– a C-224/01. sz. Köbler-ügy; valamint

– a C-280/00. sz., Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügy.

10 2003. szeptember 17-i levelével a Bizottság mindössze a C-224/01. sz. Köbler-ügy, valamint a C-280/00. sz., Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ügyekben benyújtott beadványokhoz való hozzáférés tekintetében adott helyt e kérelemnek, amely ügyek tárgyát az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek képezték.

11 A Bizottság az API kérelmét egyebekben elutasította, amely elutasítást – az 1049/2001 rendelet 8. cikkének (1) bekezdése értelmében – a vitatott határozattal erősített meg.

12 A Bizottság mindenekelőtt lényegében azon az alapon tagadta meg a T-209/01. sz., Honeywell kontra Bizottság, valamint a T-210/01. sz., General Electric kontra Bizottság ügyekben benyújtott beadványokhoz való hozzáférést, hogy a vitatott határozat meghozatalakor még folyamatban lévő ügyekről volt szó, valamint hogy ennélfogva a bírósági eljárások védelmével kapcsolatban az említett rendelet 4. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdésében előírt kivétel alkalmazandó.

13 A Bizottság ezt követően ugyanezen kivétel alapján tagadta meg a T-342/99. sz., Airtours kontra Bizottság ügyben benyújtott beadványokhoz való hozzáférést, mivel – jóllehet ezt az ügyet már befejezték – az szoros összefüggésben állt a T-212/03. sz., MyTravel kontra Bizottság üggyel, amely viszont a vitatott határozat meghozatalakor még folyamatban lévő ügy volt. Ami az ezen utóbbi ügyben benyújtott beadványokhoz

való hozzáférés iránti kérelmet illeti, a Bizottság azt idő előttinek tartotta, a felperes pedig ezt a következtetést keresetében nem vitatta.

14 Ezen túlmenően a Bizottság elutasította az API „nyitott égbolt”-ügyekre irányuló kérelmét, mivel úgy vélte, hogy jóllehet a vitatott határozat meghozatalakor már befejezett ügyekről van szó, azok az EK 226. cikk szerinti, kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetek tárgyát képezik, ily módon pedig alkalmazni kell az ellenőrzések, vizsgálatok és könyvvizsgálatok céljának védelmével kapcsolatban az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének harmadik francia bekezdésében előírt kivételt.

15 Végül pedig a Bizottság elutasította az API C-203/03. sz., Bizottság kontra Ausztria ügyben benyújtott iratokra irányuló kérelmét. A Bizottság ugyanis úgy vélte, hogy a bírósági eljárások védelmére vonatkozó kivétel ezekre az iratokra is ugyanúgy vonatkozik, mint a T-209/01. sz., Honeywell kontra Bizottság, valamint a T-210/01. sz., General Electric kontra Bizottság ügyekben benyújtottakra. A Bizottság azonban hozzátette, hogy ezt a kérelmet az említett 4. cikk (2) bekezdésének harmadik francia bekezdése alapján is el kell utasítani, amennyiben ez a rendelkezés kizárja a kötelezettségszegés megállapítása iránti valamely keresetre vonatkozó valamennyi dokumentumhoz való hozzáférést abban az esetben, ha a hozzáférhetővé tétel sértené a vizsgálatok céljának – azaz a Bizottság és az érintett tagállam közötti vita megegyezéssel való megoldása elérésének – védelmét.

16 Ugyanezen rendelet 4. cikke (2) bekezdése utolsó fordulatának alkalmazását illetően a Bizottság végül úgy vélte, hogy az e rendelkezés szerinti semmiféle nyomós közérdek nem igazolja a jelen esetben a szóban forgó dokumentumok hozzáférhetővé tételét.

III – A megtámadott ítélet

17 Az API megsemmisítés iránti keresetet nyújtott be a vitatott határozattal szemben, amelynek az Elsőfokú Bíróság csak részben adott helyt.

18 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 51–57. pontjában – miután emlékeztetett arra, hogy az 1049/2001 rendelet célja az, hogy a lehető legszélesebb hatályt biztosítsa az intézmények birtokában lévő dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés iránti jognak – megállapította, hogy e jogra azonban bizonyos korlátok vonatkoznak. E tekintetben a rendelet olyan kivételeket ír elő, amelyeket szigorúan kell értelmezni, és amelyek alkalmazása főszabály szerint a hozzáférés iránti kérelemben szereplő dokumentumok tartalmának konkrét és egyenkénti értékelését teszi szükségessé, az egyes ilyen kivételek által védett érdek sérelmének kockázata pedig nem lehet pusztán hipotetikus.

19 Az Elsőfokú Bíróság ugyanakkor az említett ítélet 58. pontjában hozzáfűzte, hogy nem kötelező minden körülmények között ilyen vizsgálat lefolytatása. Előfordulhat ugyanis, hogy az ilyen vizsgálat nem bizonyul szükségesnek, ha az egyedi körülmények alapján egyértelmű, hogy a hozzáférést meg kell tagadni vagy meg kell adni. Ez lehet a helyzet többek között akkor, ha egyes dokumentumok nyilvánvalóan teljes egészükben az említett rendeletben előírt valamely kivétel hatálya alá tartoznak.

20 Ezeket az elveket alkalmazva az Elsőfokú Bíróság a vitatott határozatnak a T-209/01. sz., Honeywell kontra Bizottság, a T-210/01. sz., General Electric kontra Bizottság, valamint a C-203/03. sz., Bizottság kontra Ausztria folyamatban lévő ügyekben benyújtott beadványokra vonatkozó részét vizsgálta meg először.

21 Az Elsőfokú Bíróság szerint ezek a dokumentumok nyilvánvalóan teljes egészükben a bírósági eljárások védelmével kapcsolatos kivétel hatálya alá tartoznak mindaddig, amíg a szóban forgó eljárás a tárgyalási szakba nem ér.

22 Amint ugyanis a megtámadott ítélet 78–81. pontjából kitűnik, elengedhetetlen az említett dokumentumok tárgyalás előtti hozzáférhetővé tételének megelőzése, annak megakadályozása érdekében, hogy a Bizottság alkalmazottai külső – többek között a nyilvánosság részéről kifejtett – nyomás alá kerüljenek. Ezen túlmenően ez lehetővé teszi annak elkerülését, hogy az említett iratokban foglalt érvekkel szemben a szakmai körök, valamint a sajtó és általában a közvélemény által esetleg megfogalmazott bírálatok és ellenvetések – a fegyveregyenlőség elvének megsértésével – többek között azzal a hatással járjanak, hogy további feladatot rónak a Bizottságra. Ez utóbbi ugyanis úgy ítélheti meg, hogy ezt kénytelen a bíróság előtti álláspontjának védelme során figyelembe venni, miközben az eljárásnak azok a felei, akik nem kötelesek beadványaikat hozzáférhetővé tenni, érdekeiket bármilyen külső befolyástól mentesen védhetik.

23 Csak a tárgyalás megtartása után köteles a Bizottság minden olyan beadvány különkülön történő, konkrét értékelését lefolytatni, amelyekhez hozzáférést kértek.

24 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 84. és 85. pontjában mindenekelőtt azt tette hozzá, hogy ezt a következtetést nem kérdőjelezi meg az a megállapítás, hogy az eljárási iratok hozzáférhetővé tétele több tagállamban elfogadott, és azt – az Emberi Jogok Európai Bíróságánál benyújtott iratok tekintetében – az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt egyezmény is előírja, mivel az uniós bíróságok eljárási szabályzatai nem írnak elő hozzáférési jogot harmadik személyek részére a felek által a hivatalaikhoz benyújtott eljárási iratokra vonatkozóan.

25 Ezután ezen ítélet 86–89. pontjában az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a Bizottság abból a célból nem hivatkozhat az uniós bíróságok azt előíró eljárási szabályzataira, hogy a felek beadványai – főszabály szerint – nem nyilvánosak, hogy a tárgyalás után is megtagadja a beadványokhoz való hozzáférést. A Bíróság ugyanis már kimondta, hogy ezek a szabályok nem tiltják meg a feleknek saját beadványaik hozzáférhetővé tételét.

26 Végül pedig az említett ítélet 90. és 91. pontjában az Elsőfokú Bíróság hozzáfűzte, hogy e beadványok tárgyalást megelőző hozzáférhetővé tételének megtagadását egyebekben az ügyben eljáró bíróságnak a nyilvánosság kizárását elrendelő bármely esetleges határozat hatékony érvényesülése védelmének szükségessége igazolja.

27 Az Elsőfokú Bíróság ezért a megtámadott ítélet 92. pontjában kimondta, hogy a Bizottság egyáltalán nem alkalmazta tévesen a jogot azzal, hogy a T-209/01. sz., Honeywell kontra Bizottság, a T-210/01. sz., General Electric kontra Bizottság és a C-203/03. sz., Bizottság kontra Ausztria ügyekkel kapcsolatos beadványokat nem vizsgálta konkrétan, és nem követett el mérlegelési hibát, amikor úgy vélte, hogy az említett beadványok védelme közérdek.

28 Végül az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 100. pontjában kijelentette, hogy az API sem hivatkozott olyan nyomós közérdekekre, amelyek – az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének megfelelően – igazolhatták volna a szóban forgó dokumentumok hozzáférhetővé tételét.

29 Másodsorban a T-342/99. sz., Airtours kontra Bizottság üggyel kapcsolatos beadványokhoz való hozzáférés iránti kérelmet illetően az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 105–107. pontjában kimondta, hogy annak az ezen ügy és a folyamatban lévő, T-212/03. sz., MyTravel kontra Bizottság ügy közötti szoros összefüggés alapján történő, a Bizottság általi elutasítása nem volt igazolt. Az említett T-342/99. sz. ügyet ugyanis az Elsőfokú Bíróság a 2002. június 6-án hozott ítéletével (EBHT 2002., II-2585. o.) befejezte, ily módon a beadványok tartalmát már nyilvánosságra hozták, nemcsak a tárgyalás során, hanem magában az ítélet szövegében is. Ezenfelül egyedül

az a körülmény, hogy bizonyos érveket, amelyeket a bíróság előtt valamely befejezett ügyben már előadtak, valamely hasonló ügyben is esetleg megtárgyalnak, nem igazolja azt, hogy e tény a még folyamatban lévő eljárás sérelmének veszélyét hordozná magában.

30 Végül és harmadsorban az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 135–140. pontjában úgy vélte, hogy az API „nyitott égbolt"-ügyekben benyújtott beadványokhoz való hozzáférés iránti kérelmének a Bizottság általi elutasítása nem igazolható az ellenőrzések, vizsgálatok és könyvvizsgálatok védelméhez kapcsolódó, az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének harmadik francia bekezdésében szereplő kivétel alapján. Ezeket az ügyeket ugyanis már ítélettel befejezték, ily módon a szóban forgó kötelezettségszegések fennállásának bizonyítását célzó vizsgálatokat nem veszélyeztethette volna a kért dokumentumok hozzáférhetővé tétele.

31 Következésképpen az Elsőfokú Bíróság a vitatott határozatot abban a részében megsemmisítette, amelyben az megtagadta a Bizottság által a „nyitott égbolt"-ügyekben a Bíróság, a T-342/99. sz., Airtours kontra Bizottság ügyben pedig az Elsőfokú Bíróság elé terjesztett beadványokhoz való hozzáférést. A megtámadott ítélet rendelkező részének 2) pontja értelmében az Elsőfokú Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasította.

IV – A Bíróság előtti eljárás

32 A Bíróság elnökének 2008. április 23-i, illetve 2008. május 19-i végzésével a Dán Királyság és a Finn Köztársaság engedélyt kapott arra, hogy a Svéd Királyság kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon a C-514/07. P. sz. ügybe.

33 A Bíróság elnökének 2008. április 23-i végzésével Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága engedélyt kapott arra, hogy a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon a C-528/07. P. és a C-532/07. P. sz. ügyekbe.

34 Végül a Bíróság elnöke 2009. január 7-i végzésével a C-514/07. P., a C-528/07. P. és a C-532/07. P. sz. ügyeket a szóbeli szakasz lefolytatása és az ítélethozatal céljából egyesítette.

V – A felek kérelmei

A – *A C-514/07. P. sz., Svédország kontra API és Bizottság ügyben*

35 A Svéd Királyság azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott ítélet rendelkező részének 2) pontját, semmisítse meg teljes egészében a vitatott határozatot, és kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

36 Az API azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet abban a részében, amelyben az Elsőfokú Bíróság fenntartotta a Bizottság arra vonatkozó jogát, hogy az olyan ügyekben, amelyekben még nem került sor tárgyalásra, ne hozza nyilvánosságra beadványait;

– semmisítse meg a vitatott határozatnak a megtámadott ítélettel korábban meg nem semmisített részeit, illetve másodlagosan utalja vissza az ügyet az Elsőfokú Bírósághoz a Bíróság ítéletének alapulvételével történő ítélethozatal végett; és

– kötelezze a Bizottságot az API fellebbezésre vonatkozó válaszbeadványához kapcsolódó költségeinek viselésére.

37 A Dán Királyság azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott ítélet rendelkező részének 2) pontját, semmisítse meg a vitatott határozatot annyiban, amennyiben „az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot azáltal, hogy nem rendelte el szigorú követelményként, hogy folytassák le a valamely hozzáférés iránti kérelemben szereplő minden egyes irat konkrét értékelését annak meghatározása céljából, hogy az 1049/2001 rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében szereplő kivétel alkalmazható-e".

38 A Finn Köztársaság a tárgyaláson azt kérte, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott ítélet rendelkező részének 2) pontját.

39 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– hagyja helyben a megtámadott ítéletet abban a részében, amelyben az helybenhagyta az API által kért dokumentumokhoz való hozzáférés megtagadására vonatkozó, vitatott határozatot;

– kötelezze az API-t a Bizottság elsőfokú eljárás során, valamint a fellebbezési eljárás keretében felmerült költségeinek viselésére; és

– kötelezze a Svéd Királyságot a Bizottság fellebbezési eljárás keretében felmerült költségeinek viselésére.

B – *A C-528/07. P. sz., API kontra Bizottság ügyben*

40 Az API azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, amennyiben az fenntartotta a Bizottság arra vonatkozó jogát, hogy az olyan ügyekben, amelyekben még nem került sor tárgyalásra, ne hozza nyilvánosságra beadványait;

– semmisítse meg a vitatott határozatnak a megtámadott ítélettel korábban meg nem semmisített részeit, illetve másodlagosan utalja vissza az ügyet az Elsőfokú Bírósághoz a Bíróság ítéletének alapulvételével történő ítélethozatal végett; és

– kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

41 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– hagyja helyben a megtámadott ítéletet abban a részében, amelyben az helybenhagyta az API által kért dokumentumokhoz való hozzáférés megtagadására vonatkozó, vitatott határozatot;

– kötelezze az API-t a Bizottság elsőfokú eljárás során, valamint a fellebbezési eljárás keretében felmerült költségeinek viselésére; és

– kötelezze a Svéd Királyságot a Bizottság fellebbezési eljárás keretében felmerült költségeinek viselésére.

42 Az Egyesült Királyság azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést.

C – *A C-532/07. P. sz., Bizottság kontra API ügyben*

43 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet abban a részében, amelyben az megsemmisítette a kötelezettségszegés megállapítása iránti eljáráson kívüli valamennyi keresettel kapcsolatos tárgyalás időpontjától kezdve a bizonyos dokumentumokhoz való hozzáférést az API-tól megtagadó határozatát;

– hozzon jogerős ítéletet a jelen fellebbezés tárgyát képező kérdésekben; és

– kötelezze az API-t a Bizottság ezen üggyel és a jelen fellebbezéssel kapcsolatban felmerült költségeinek megtérítésére.

44 Az API azt kéri, hogy a Bíróság:

– nyilvánítsa elfogadhatatlannak a fellebbezés első jogalapjának egy részét, amennyiben az nem jelöli meg pontosan azon megtámadott ítélet vitatott részeit, amely ítélet hatályon kívül helyezését a Bizottság kéri;

– nyilvánítsa elfogadhatatlannak a fellebbezés második jogalapját;

– másodlagosan teljes egészében utasítsa el a fellebbezést; és

– kötelezze a Bizottságot az API fellebbezésre vonatkozó válaszbeadvánnyal kapcsolatban felmerült költségeinek viselésére.

45 Az Egyesült Királyság azt kéri, hogy a Bíróság:

– mondja ki, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amennyiben a megtámadott ítélet 82. pontjában úgy vélte, hogy a tárgyalás megtartását követően a Bizottság kötelessége valamennyi beadvány külön-külön történő értékelésének elvégzése a bírósági eljárásokkal kapcsolatban az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdésében előírt kivétel alkalmazásának elbírálásához; és

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, amennyiben az Elsőfokú Bíróság megsemmisítette a vitatott határozatot abban a részében, amelyben az elutasította a „nyitott égbolt”-ügyekben a Bizottság által a Bíróság elé terjesztett beadványokhoz való hozzáférésre irányuló, az API által előterjesztett kérelmet.

VI – A fellebbezésekről

46 Először a C-532/07. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezést, azután pedig – együttesen – a C-514/07. P. és C-528/07. P. sz. ügyekben benyújtott fellebbezéseket kell vizsgálni.

A – *A Bizottság által benyújtott fellebbezésről (C-532/07. P. sz. ügy)*

47 Fellebbezésének alátámasztására a Bizottság az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdése második és harmadik francia bekezdésének megsértésére alapított három jogalapot hoz fel.

1. Az első jogalapról

48 Első jogalapjában a Bizottság azzal érvel, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor a bírósági eljárásokkal kapcsolatos kivételt úgy értelmezte, hogy az intézményeknek a kötelezettségszegés megállapítása iránti eljáráson kívüli eljárásokban benyújtott beadványokhoz való hozzáférés iránti kérelmeket a tárgyalás időpontjától kezdődően külön-külön kell vizsgálniuk.

a) A felek érvei

49 E jogalap alátámasztására a Bizottság elsősorban azzal érvel, hogy az ilyesfajta értelmezés miatt ellentmondás rejlik a megtámadott ítéletben. Az Elsőfokú Bíróság ugyanis – miután elismerte a hozzáférési jog alóli általános kivétel meglétét – annak alkalmazását a tárgyalás időpontjáig korlátozta, ekként pedig tévesen tulajdonított döntő jelentőséget a tárgyalásnak. Holott az igazságszolgáltatás megfelelő működésével kapcsolatos érdek, valamint a Bizottság képviselőivel szembeni bármiféle külső befolyás elkerülésére irányuló követelmény – amelyek alapján az Elsőfokú Bíróság úgy vélte, hogy a szóban forgó kivételt csak a tárgyalásig kell alkalmazni – igazolja azt, hogy ez a kivétel az egész eljárás során, azaz az ítélethirdetésig alkalmazandó legyen.

50 Másodsorban az Elsőfokú Bíróság figyelmen kívül hagyta a gondos igazságszolgáltatáshoz fűződő érdeket, illetve – a feleken és a főbb beavatkozókon kívül – az eljárásban említett további felek érdekét. Az Elsőfokú Bíróság különösen a közösségi bíróságok által kifejlesztett azon gyakorlatot nem vette figyelembe, amely szerint a közösségi bíróságok hivatalból kihagyhatják valamely fél vagy az eljárásban részt vevő más személyek nevét, illetve az üggyel kapcsolatos, rendes körülmények között közzéteendő egyéb információkat.

51 Harmadsorban – a Bizottság szerint – az Elsőfokú Bíróság jelesül nemcsak az EK 255. cikket hagyta figyelmen kívül – amely cikk nem a Bíróságra vonatkozik –, hanem a közösségi bíróságok eljárási szabályzatainak vonatkozó rendelkezéseit is, amelyekből kitűnik, hogy a nyilvánosság nem rendelkezik hozzáféréssel az ügy irataiban szereplő dokumentumokhoz.

52 Negyedsorban az Elsőfokú Bíróság a Bizottságén kívül nem vette figyelembe az eljárásban részt vevő felek érdekeit. Figyelemmel ugyanis arra, hogy – kiváltképp azokban az ügyekben, amelyek tárgyát közvetlen keresetek képezik, valamely fél beadványai szükségképpen hivatkoznak a többi fél azon beadványainak tartalmára, amelyekre válaszolnak – ha a Bizottság köteles lett volna hozzáférhetővé tenni iratainak tartalmát, ez elkerülhetetlenül hatással lett volna a másik fél azon jogára, hogy ellenőrzést gyakoroljon a saját beadványaihoz és érveihez való, ily módon megnyílt hozzáférés felett.

53 Ötödsorban az 1049/2001 rendelet előkészítő munkálataiból kiderül, hogy a közösségi jogalkotó nem kívánta teljes mértékben kizárni e rendelet hatálya alól az intézmények által kizárólag a bírósági eljárások céljából készített és birtokolt dokumentumokat.

54 Végül és hatodsorban a Bizottság úgy véli, hogy az a megoldás, amelyre az Elsőfokú Bíróság jutott, ellentétes a Bíróság ítélkezési gyakorlatával, és különösen a C-174/98. P. és C-189/98. P. sz., Hollandia és van der Wal kontra Bizottság egyesített ügyekben 2000. január 11-én hozott ítélettel (EBHT 2000., I-1. o.), amelyben a Bíróság hangsúlyozta, hogy előfordulhat, hogy a Bizottság – amelyhez dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelemmel fordulnak – köteles a dokumentumok bármiféle esetleges hozzáférhetővé tételét megelőzően a nemzeti bírósággal konzultálni, amennyiben az ilyen megoldás azt feltételezné, hogy valamely intézmény egyedül döntsön a közösségi bíróságok elé terjesztett, folyamatban lévő üggyel kapcsolatos vagy általuk készített dokumentumok összességének hozzáférhetővé tételéről. Ez összeegyeztethetetlen az intézményre háruló azon kötelezettséggel, hogy tiszteletben kell tartania a többi félnek az érdekei közösségi bíróságok előtti védelmére irányuló jogait és egyszersmind e bíróságok eljárási szabályzatait.

55 A Bizottság kérelmeinek támogatása érdekében az Egyesült Királyság mindenekelőtt azt teszi hozzá, hogy az Elsőfokú Bíróság túllépte a kereseti kérelem korlátait, amikor a megtámadott ítélet 82. pontjában kimondta, hogy „a tárgyalást követően a Bizottságnak kötelessége minden kért dokumentumot konkrétan értékelni annak ellenőrzése végett, hogy a dokumentum – sajátos tartalmára tekintettel – hozzáférhetővé tehető-e, vagy hozzáférhetővé tétele sértené azt a bírósági eljárást, amelyre vonatkozik". Ugyanazon ítélet

75. pontjából ugyanis kitűnik, hogy az API megsemmisítés iránti keresetében nem kérte, hogy az Elsőfokú Bíróság vizsgálja meg a tárgyalás napja és az ítélethirdetés közötti időszak során benyújtott beadványokhoz való hozzáférés iránti kérelmek kérdését, mivel a három szóban forgó ügy egyikében – azaz a T-209/01. sz., Honeywell kontra Bizottság ügyben, a T-201/01. sz., General Electric kontra Bizottság ügyben, és a C-203/03. sz., Bizottság kontra Ausztria ügyben – sem került még sor tárgyalásra akkor, amikor az API hozzáférést kért a Bizottság beadványaihoz.

56 Az Egyesült Királyság továbbá úgy véli, hogy az intézményeknek tudniuk kell a dokumentumok kategóriáira alkalmazandó általános vélelmekre támaszkodni, valamint hogy a beadványok hozzáférhetővé tétele – jellegénél fogva – eltér a belső adminisztratív dokumentumok hozzáférhetővé tételétől. Ezt egyébként a közösségi jogalkotó által a bírósági eljárással kapcsolatos dokumentumok vonatkozásában fenntartott kezelés is megerősíti, amely dokumentumok különös jellegét az 1049/2001 rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében előírt kivétel is tükrözi. Végül pedig az Egyesült Királyság szerint nem helyénvaló és sérti a gondos igazságszolgáltatást, ha a bírósági eljárások külső befolyásoknak vannak kitéve.

57 Az API a Bizottság által az első jogalap alátámasztására felhozott valamennyi érvre válaszol.

58 Elsősorban a Bizottság képviselőivel szembeni bármiféle esetleges külső befolyás mindössze a bírósági eljárások nyilvános jellegéből fakadó következmény, és nem igazolja azt a megoldást, amelyre az Elsőfokú Bíróság jutott. Mindenesetre ez az érv összeegyeztethetetlen a dokumentumokhoz való hozzáférés joga alóli kivételek megszorító értelmezésének szükségességével, az a megoldás pedig, amelyre az Elsőfokú Bíróság jutott, ellentétes az intézmények dokumentumaihoz való lehető legszélesebb körű hozzáférés elvével, mivel sem a tárgyalásra készített jelentés, sem pedig maga a tárgyalás – részleges jellegüket figyelembe véve – nem elégséges az átláthatóság biztosításához.

59 Másodsorban az API úgy véli, hogy a Bíróságnak a felperesek vagy az eljárásban érintett más személyek nevének kihagyásából álló gyakorlata, valamint ennek a Közszolgálati Törvényszék eljárási szabályzata 44. cikkének (4) bekezdésében történt kodifikációja nem igazolhatja az 1049/2001 rendeletből eredő kötelezettségek alóli eltérést, mivel ez utóbbi a jogi normák hierarchiájában magasabb helyen áll.

60 Harmadsorban azok a dokumentumok, amelyekhez az API hozzá kíván férni, egyértelműen az EK 255. cikk hatálya alá tartoznak, lévén, hogy a Bizottság birtokában lévő és általa elkészített dokumentumokról van szó. Másként fogalmazva, az API nem az – egyébként az EK 255. cikkben nem említett – Bíróság birtokában lévő dokumentumokhoz kér hozzáférést. Mindenesetre a Bizottság e tekintetben kifejtett érve elfogadhatatlan, mivel az nem határozza meg pontosan a megtámadott ítélet vitatott részeit.

61 Negyedsorban a Bizottság nemcsak hogy nem határozta meg, hogy harmadik személyek mely érdekeit sérthetné a szóban forgó dokumentumok későbbi hozzáférhetővé tétele, de nem vette figyelembe többek között sem az azokhoz való részleges hozzáférés biztosításának lehetőségét, sem pedig a harmadik személyek érdekeinek védelme érdekében az 1049/2001 rendelet 4. cikkének (4) bekezdésében kifejezetten előírt eljárást.

62 Ötödsorban az API osztja a Bizottság azon álláspontját, amely szerint az intézmények által kizárólag valamely bírósági eljárás céljából birtokolt dokumentumok nincsenek kizárva az 1049/2001 rendelet hatálya alól. Különösen a fegyveregyenlőség elvét illetően az API azzal érvel, hogy a jogvitában részes fél beadványainak hozzáférhetővé tétele révén valójában nem kerül hátrányba, valamint hogy a felek közötti esetleges egyenlőtlenség fennállása mindössze magának az 1049/2001 rendelet meglétének elkerülhetetlen és szükségszerű következménye. Mindenesetre a beadványokhoz való részleges hozzáférés mindenkor lehetséges, és azt előnyben kell részesíteni az azokhoz való hozzáférés teljes megtagadásával szemben.

63 Végül és hatodsorban a fent hivatkozott Hollandia és van der Wal kontra Bizottság ügyben hozott ítélet – amelyre a Bizottság utal – a jelen ügyben nem releváns, mivel az nem olyan elvi döntés, amely lehetővé tenné a dokumentumok meghatározott kategóriájához való hozzáférés általános tilalmának előírását.

b) A Bíróság álláspontja

64 Elöljáróban el kell utasítani az Egyesült Királyság által előterjesztett azon kifogást, amely szerint az Elsőfokú Bíróság túllépte a kereseti kérelem korlátait, amikor a megtámadott ítélet 82. pontjában kimondta, hogy „a tárgyalást követően a Bizottságnak kötelessége minden kért dokumentumot konkrétan értékelni annak ellenőrzése végett, hogy a dokumentum – sajátos tartalmára tekintettel – hozzáférhetővé tehető-e, vagy hozzáférhetővé tétele sértené azt a bírósági eljárást, amelyre vonatkozik".

65 E tekintetben ugyanis emlékeztetni kell arra, hogy bár a bírónak csak a felek kérelmeiről kell döntenie, akiknek a feladata a jogvita kereteinek a meghatározása, nem kötheti magát kizárólag a felek által az állításaik alátámasztására felhozott érvekhez, mivel adott esetben arra kényszerülne, hogy határozatát téves jogi megállapításokra alapítsa (a Bíróság C-470/02. P. sz., UER kontra M6 és társai ügyben 2004. szeptember 27-én hozott végzésének 69. pontja).

66 A jelen ügyben csak az API által a megsemmisítésre vonatkozó jogalapjának alátámasztására előterjesztett, az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdése második francia bekezdésének megsértésére alapított érvek vizsgálatával jutott az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 82. pontjában szereplő következtetésre. Ily módon úgy tűnik, hogy ez a pont mindössze annak az érvelésnek a további részletezését tartalmazza, amelynek eredményeként az Elsőfokú Bíróság elutasította az API által elé terjesztett jogalapot.

67 Márpedig a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően, önmagában az érvelés ehhez hasonló további részletezése alapján nem lehet úgy vélni, hogy az Elsőfokú Bíróság eltért a jogvita tárgyától, és túllépte a kereseti kérelem korlátait (lásd ebben az értelemben a C-252/96. P. sz., Parlament kontra Gutiérrez de Quijano y Lloréns ügyben 1998. november 19-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-7421. o.] 34. pontját, valamint a fent hivatkozott UER kontra M6 és társai ügyben hozott végzés 74. pontját).

68 Ennek megállapítása után a Bizottság által az e jogalap alátámasztására felhozott érveket illetően emlékeztetni kell arra, hogy az 1049/2001 rendelet az (1) preambulumbekezdése szerint illeszkedik az EU-Szerződésnek az Amszterdami Szerződés által beiktatott 1. cikke második bekezdésében kifejezett azon szándékhoz, hogy az Európai Unióról szóló szerződés új szakaszt jelentsen az Európa népei közötti egyre szorosabb egység létrehozásának folyamatában, amelyben a döntéseket a lehető legnyilvánosabban és az állampolgárokhoz a lehető legközelebb eső szinten hozzák meg. Amint arra e rendelet (2) preambulumbekezdése emlékeztet, az intézmények dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférés joga az intézmények demokratikus jellegéhez kapcsolódik (a C-39/05. P. és C-52/05. P. sz., Svédország és Turco kontra Tanács egyesített ügyekben 2008. július 1-jén hozott ítélet [EBHT 2008., I-4723. o.] 34. pontja).

69 E célból az 1049/2001 rendelet célja – amint azt (4) preambulumbekezdése és 1. cikke kimondja –, hogy a lehető legszélesebb körű hozzáférési jogot biztosítsa a nyilvánosság számára az intézmények dokumentumaihoz (lásd a C-266/05. P. sz., Sison kontra Tanács ügyben 2007. február 1-jén hozott ítélet [EBHT 2007., I-1233. o.] 61. pontját; a C-64/05. P. sz., Svédország kontra Bizottság ügyben 2007. december 18-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-11389. o.] 53. pontját, a fent hivatkozott Svédország és Turco kontra Tanács ügyben hozott ítélet 33. pontját, valamint a C-139/07. P. sz., Bizottság kontra Technische Glaswerke Ilmenau ügyben 2010. június 29-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-5885. o.] 51. pontját).

70 A dokumentumokhoz való hozzáférési jogra azonban a köz- vagy magánérdekkel kapcsolatos okokon alapuló korlátozások vonatkoznak (a fent hivatkozott Sison kontra Tanács ügyben hozott ítélet 62. pontja, valamint a fent hivatkozott Bizottság kontra Technische Glaswerke Ilmenau ügyben hozott ítélet 53. pontja).

71 Konkrétabban és (11) preambulumbekezdésével összhangban az említett rendelet 4. cikkében azt írja elő, hogy az intézmények megtagadják a dokumentumokhoz való hozzáférést, ha ez utóbbi sértené az e cikkel védett valamely érdeket.

72 Ily módon, ha a Bizottság úgy dönt, hogy megtagadja a hozzáférést az olyan dokumentumhoz, amelynek a hozzáférhetővé tételét kérték tőle, főszabály szerint magyarázatot kell adnia egyrészt arra a kérdésre, hogy az e dokumentumhoz való hozzáférés konkrétan és ténylegesen hogyan sérthetné az 1049/2001 rendelet 4. cikkében előírt, az intézmény által hivatkozott kivétellel védett érdeket (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Svédország és Turco kontra Tanács ügyben hozott ítélet 49. pontját, valamint a fent hivatkozott Bizottság kontra Technische Glaswerke Ilmenau ügyben hozott ítélet 53. pontját).

73 Természetesen az ilyen kivételeket – mivel eltérnek a dokumentumokhoz való lehető legszélesebb körű nyilvános hozzáférés elvétől – szigorúan kell értelmezni és alkalmazni (a fent hivatkozott Sison kontra Tanács ügyben hozott ítélet 63. pontja, a fent hivatkozott Svédország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 66. pontja, valamint a fent hivatkozott Svédország és Turco kontra Tanács ügyben hozott ítélet 36. pontja).

74 Mindazonáltal – az API állításával ellentétben – a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy helyénvaló, hogy az érintett intézmény ezzel kapcsolatban a dokumentumok bizonyos kategóriáira alkalmazandó általános vélelmekre alapítsa az álláspontját, mivel az azonos természetű dokumentumok hozzáférhetővé tételére irányuló kérelmek esetében egymáshoz hasonló általános megfontolások alkalmazhatók (lásd a fent hivatkozott Svédország és Turco kontra Tanács ügyben hozott ítélet 50. pontját, valamint a fent hivatkozott Bizottság kontra Technische Glaswerke Ilmenau ügyben hozott ítélet 54. pontját).

75 Márpedig ez esetben a jelen ügyben részt vevő egyik fél sem kifogásolta azt a következtetést, amelyre az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 75. pontjában jutott, miszerint a Bizottság azon beadványait, amelyekhez hozzáférést kértek, a vitatott határozat meghozatalának időpontjában még folyamatban lévő három közvetlen kereset tárgyában folyó

eljárásban félként részt vevő ezen intézmény készítette, továbbá hogy ily módon mindegyik beadvány azonos fajtájú dokumentumnak tekinthető.

76 Következésképpen azt kell megvizsgálni, hogy általános megfontolások alapján levonható-e az a következtetés, hogy a Bizottság jogosan támaszkodott arra a vélelemre, hogy e beadványok hozzáférhetővé tétele sértené a bírósági eljárásokat, és tette mindezt anélkül, hogy lefolytatta volna minden egyes dokumentum tartalmának konkrét értékelését.

77 E célból elöljáróban meg kell jegyezni, hogy a Bírósághoz valamely bírósági eljárás során benyújtott beadványok teljes egészében sajátos jellemzőkkel bírnak, mivel – éppen jellegük miatt – sokkal inkább a Bíróság igazságszolgáltatási tevékenységének, semmint a Bizottság igazgatási tevékenységének részét képezik, minthogy ez utóbbi tevékenység egyébiránt a dokumentumokhoz való hozzáférés nem ugyanazon hatókörét követeli meg, mint valamely közösségi intézmény jogalkotási tevékenysége (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Technische Glaswerke Ilmenau ügyben hozott ítélet 60. pontját).

78 Ezeket a beadványokat ugyanis kizárólag az említett bírósági eljárás céljából készítik, és annak alapvető részét képezik. A felperes az eljárást megindító irattal határolja körül a jogvitát, és különösen – mivel a szóbeli szakasz nem kötelező – ezen eljárás írásbeli szakasza keretében kerül sor arra, hogy a felek a Bíróság elé tárják azokat az adatokat, amelyek alapján a Bíróságnak határozatát meg kell hoznia.

79 Márpedig, mind a Szerződések vonatkozó rendelkezéseinek szövegéből, mind pedig az 1049/2001 rendelet rendszeréből és az ilyen tárgyú uniós szabályozás célkitűzéseiből kitűnik, hogy az igazságszolgáltatási tevékenység mint olyan ki van zárva az e szabályozással meghatározott, dokumentumokhoz való hozzáférés jogának hatálya alól.

80 Mindenekelőtt a Szerződések vonatkozó rendelkezéseit illetően az EK 255. cikk szövegéből igen egyértelműen következik, hogy a Bíróságra nem vonatkoznak az e cikkben előírt átláthatósági követelmények.

81 Az e kizárásra irányuló célkitűzés egyébiránt még inkább egyértelműen kitűnik az EK 255. cikk helyébe lépő EUMSZ 15. cikkből, amely – amellett, hogy kiszélesíti az átláthatóság elvének hatályát – (3) bekezdésének negyedik albekezdésében pontosítja, hogy a Bíróságra csak annyiban vonatkoznak az átláthatósági követelmények, amennyiben igazgatási feladatokat lát el.

82 Következésképpen a Bíróságnak az EK 255. cikk értelmében az említett kötelezettségekkel érintett intézmények köréből történő kizárása éppen az – általa az EK 220. cikknek megfelelően ellátandó – igazságszolgáltatási tevékenység jellege alapján igazolt.

83 Ezenfelül ezt az értelmezést erősíti meg az 1049/2001 rendelet rendszere is, amelynek maga az EK 255. cikk a jogalapja. E rendelet 1. cikkének a) pontja ugyanis – a rendelet hatályának meghatározása során – a Bíróságra való utalás hiánya révén zárja ki ez utóbbit a rendeletben előírt átláthatósági követelményekkel érintett intézmények köréből, míg e rendelet 4. cikke az intézmények dokumentumaihoz való hozzáférés joga alóli egyik kivételt szenteli éppen a bírósági eljárások védelmének.

84 Ily módon mind az EK 255. cikkből, mind pedig az 1049/2001 rendeletből az következik, hogy az átláthatóság elve alkalmazásának az igazságszolgáltatási tevékenység tekintetében meglévő korlátozásai ugyanezt a célt, azaz annak biztosítását szolgálják, hogy az intézmények dokumentumaihoz való hozzáférés jogát a bírósági eljárások védelmének megsértése nélkül gyakorolják.

85 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy ezen eljárások védelme többek között azt foglalja magában, hogy a fegyveregyenlőség, valamint a gondos igazságszolgáltatás elveinek tiszteletben tartása biztosított legyen.

86 Márpedig, ami egyrészről a fegyveregyenlőséget illeti, meg kell jegyezni, hogy – amint azt az Elsőfokú Bíróság lényegében a megtámadott ítélet 78. pontjában kifejtette – ha a Bizottság beadványainak nyilvános vita tárgyát kellene képezniük, akkor az azokkal szemben felhozott bírálatok – tényleges jogi hatályukon túlmenően – befolyásolhatnák a valamely intézménynek az uniós bíróságok előtt védett álláspontját.

87 Ezenfelül egy ehhez hasonló helyzet az említett bíróságok előtti eljárásban részt vevő felek közötti, nélkülözhetetlen egyensúlyt megbonthatja – amely egyensúly a fegyveregyenlőség elvének alapját képezi –, amennyiben a hozzáférhetővé tételi kötelezettség nem az eljárásban részt vevő valamennyi félre, hanem kizárólag a dokumentumaihoz való hozzáférés iránti kérelemmel érintett intézményre vonatkozna.

88 E tekintetben továbbá emlékeztetni kell arra, hogy a fegyveregyenlőség elve – többek között a kontradiktórius eljárás elvével azonos módon – csupán velejárója magának a tisztességes eljárás fogalmának (lásd analógia útján a C-305/05. sz., Ordre des barreaux francophones et germanophone és társai ügyben 2007. június 26-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-5305. o.] 31. pontját; a C-89/08. P. sz., Bizottság kontra Írország és társai ügyben 2009. december 2-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-11245. o.] 50. pontját, valamint a C-197/09. RX-II. sz., Felülvizsgálat M kontra EMEA ügyben 2009. december 17-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-12033. o.] 39. és 40. pontját).

89 Márpedig, ahogyan azt a Bíróság korábban már kimondta, a kontradiktórius eljárás elvének előnyeiből a közösségi bíróság előtti eljárásban részt vevő minden félnek részesülnie kell, bármilyen jogállása is legyen. Következésképpen az uniós intézmények is hivatkozhatnak erre az elvre, amennyiben félként vesznek részt az ilyen eljárásban (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bizottság kontra Írország és társai ügyben hozott ítélet 53. pontját).

90 Az API tehát tévesen érvel azzal, hogy a Bizottság – közjogi intézményként – azért nem hivatkozhat a fegyveregyenlőséghez való jogra, mert ez a jog csak a magánszemélyeket illeti meg.

91 Természetesen – amint azzal az API érvel – maga az 1049/2001 rendelet az, amely csak az ott felsorolt intézmények vonatkozásában ír elő átláthatósági követelményeket. Az a körülmény azonban, hogy ezek a kötelezettségek kizárólag az érintett intézményekre vonatkoznak, a folyamatban lévő bírósági eljárások során nem járhat azzal a következménnyel, hogy eljárásbeli helyzetük sérül a fegyveregyenlőség elve tekintetében.

92 Másrészről, ami a gondos igazságszolgáltatást illeti, az igazságszolgáltatási tevékenységnek a dokumentumokhoz való hozzáférési jog hatálya alól – a különböző eljárási szakaszok közötti különbségtétel nélkül – történő kizárása igazolt amiatt, hogy a bírósági eljárás egésze során biztosítani kell azt, hogy a felek közötti jogvita, valamint az érintett bíróságnak az adott ügyben folytatott tanácskozása teljes mértékben zavartalanul folyjon.

93 Márpedig a szóban forgó beadványok hozzáférhetővé tételének következménye az lenne, hogy – még ha csak a nyilvánosság általi felfogásban is – lehetővé válna, hogy az igazságszolgáltatási tevékenységre külső nyomást gyakorolhassanak, és sértsék a tárgyalás zavartalanságát.

94 Következésképpen el kell ismerni, hogy létezik egy olyan általános vélelem, amely szerint a valamely intézmény által egy bírósági eljárás során benyújtott beadványok hozzáférhetővé tétele sérti az ezen eljárás 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése szerinti védelmét mindaddig, amíg az említett eljárás folyamatban van.

95 Az említett hozzáférhetővé tétel ugyanis figyelmen kívül hagyná a dokumentumok e kategóriájának sajátosságait, és azt eredményezné, hogy a bírósági eljárás egyik lényeges része az átláthatóság elvének hatálya alá kerül. Ennek az volna a következménye, hogy nagymértékben fosztanák meg hatékony érvényesülésétől azt, hogy a Bíróságot kizárták azon intézmények köréből, amelyekre az átláthatóság elve – az EK 255. cikknek megfelelően – vonatkozik.

96 Ezenkívül ez a vélelem az Európai Unió Bírósága alapokmányának és az uniós bíróságok eljárási szabályzatainak tükrében is igazolt (lásd analógia útján a fent hivatkozott Bizottság kontra Technische Glaswerke Ilmenau ügyben hozott ítélet 55. pontját).

97 Ugyanis a Bíróság alapokmánya – jóllehet 31. cikkében előírja a tárgyalás nyilvánosságát – 20. cikkének második albekezdésében az eljárási iratok közlését a felekre, valamint azokra az intézményekre korlátozza, amelyeknek határozatai a jogvita tárgyát képezik.

98 Ugyanígy az uniós bíróságok eljárási szabályzatai a beadványoknak csak az eljárásban részt vevő felek részére történő kézbesítését írják elő. A Bíróság eljárási szabályzatának 39. cikke, a Törvényszék eljárási szabályzatának 45. cikke, valamint a Közszolgálati Törvényszék eljárási szabályzata 37. cikkének 1. §-a azt írja elő, hogy a keresetlevelet kizárólag az alperes részére kézbesítik.

99 Következésképpen meg kell állapítani, hogy sem a Bíróság alapokmánya, sem az említett eljárási szabályzatok nem írják elő harmadik személyeknek a bírósági eljárások során a Bírósághoz benyújtott beadványokhoz való hozzáférési jogát.

100 Márpedig ezt a körülményt az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdésében előírt kivétel értelmezése céljából figyelembe kell venni. Ha ugyanis e harmadik személyek az 1049/2001 rendelet alapján hozzáférhetnének az említett beadványokhoz, megkérdőjeleződne az uniós bíróságok előtti eljárásokra irányadó eljárási szabályok rendszere (lásd analógia útján a fent hivatkozott Bizottság kontra Technische Glaswerke Ilmenau ügyben hozott ítélet 58. pontját).

101 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy nem releváns az, hogy az API azzal érvel, hogy más nemzeti jogrendszerek olyan, ettől eltérő megoldásokat fogadtak el, amelyek többek között azt írják elő, hogy a bíróságok engedélyezhetik a hozzájuk benyújtott beadványokhoz való hozzáférést. Ugyanis – amint azt a Bizottság állítja, és ahogyan azt az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 85. pontjában helyesen kimondta, az uniós bíróságok eljárási szabályai nem alapítanak a felek által a hivatalhoz benyújtott eljárási iratokra vonatkozó hozzáférési jogot harmadik személyek részére.

102 Éppen ellenkezőleg, azt a vélelmet, hogy a szóban forgó beadványok hozzáférhetővé tétele sérti a bírósági eljárásokat, pontosan ezen eljárási szabályok megléte – amely szabályok a szóban forgó beadványokra továbbra is vonatkoznak –, valamint az a körülmény alapozhatja meg, hogy e szabályok nemcsak, hogy nem írnak elő semmiféle hozzáférési jogot az ügy iratanyagához, hanem – a Bíróság alapokmánya 31. cikkének megfelelően – éppen azt írják elő, hogy elrendelhető a nyilvánosság kizárása, illetve, hogy bizonyos információk – mint például a felek neve – bizalmasan kezelendők (lásd analógia útján a fent hivatkozott Bizottság kontra Technische Glaswerke Ilmenau ügyben hozott ítélet 56–58. pontját).

103 Igaz, hogy – amint azt a Bíróság pontosította – az ehhez hasonló általános vélelem nem zárja ki az érdekelt azon jogát, hogy bizonyítsa azt, hogy az említett vélelem nem vonatkozik valamely olyan dokumentumra, amelynek hozzáférhetővé tételét kérik (a fent hivatkozott Bizottság kontra Technische Glaswerke Ilmenau ügyben hozott ítélet 62. pontja). Továbbra is igaz az, hogy a megtámadott ítéletből nem következik, hogy az API a jelen esetben élt volna ezzel a jogával.

104 Az előző megfontolások összességére tekintettel azt a következtetést kell levonni, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy vélte, hogy a tárgyalást követően a Bizottságnak – az említett vélelem megdöntésére alkalmas tényezők hiányában – kötelessége minden kért dokumentumot konkrétan értékelni annak ellenőrzése végett, hogy – sajátos tartalmára tekintettel – a dokumentum hozzáférhetővé tétele sérti-e azt a bírósági eljárást, amelyre vonatkozik.

105 Mindazonáltal meg kell jegyezni, hogy – amint azt a Bíróság a jelen ítélet 66. pontjában kimondta – a megtámadott ítélet 82. pontjában szereplő megfontolások mindösszesze annak az érvelésnek a részletezését képezik, amelynek eredményeként az Elsőfokú Bíróság elutasította az API által elé terjesztett jogalapot. Ez a 82. pont azonban semmilyen módon nem támasztja alá a megtámadott ítélet rendelkező részét.

106 Következésképpen a megtámadott ítélet indokolása e részének hatályon kívül helyezése nem eredményezi a megtámadott ítélet rendelkező részének hatályon kívül helyezését.

2. A második jogalapról

107 Második jogalapjával az Egyesült Királyság által támogatott Bizottság azzal érvel, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének harmadik francia bekezdésében előírt, az ellenőrzések, vizsgálatok és könyvvizsgálatok céljának védelmére vonatkozó kivétel nem teszi lehetővé a Bizottság számára, hogy az EK 226. cikk szerinti, kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárások keretében hozott ítélet kihirdetését követően anélkül tagadja meg az ezen eljárások során benyújtott beadványokhoz való hozzáférést, hogy előzetesen elvégezte volna e dokumentumok tartalmának konkrét értékelését.

a) A felek érvei

108 A Bizottság szerint az Elsőfokú Bíróság figyelmen kívül hagyta azt, hogy a kötelezettségszegés megállapítása iránti ilyen eljárások keretében történt ítélethozatalt követően végrehajtási eljárásokra kerülhet sor, és azok nemcsak az EK 228. cikk szerinti új keresethez, hanem a Bizottság és az eljárásban marasztalt tagállam közötti újabb tárgyalásokhoz is vezethetnek azzal a céllal, hogy ez utóbbi megfeleljen az uniós jognak.

109 E tekintetben a Bizottság azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság azon érvei, amelyek szerint az EK 228. cikk szerinti keresetnek más lenne a tárgya, valamint hogy jövőbeli és bizonytalan eseményektől függne, tisztán formálisak, és figyelmen kívül hagyják a Bizottság és a tagállamok közötti párbeszéd tényét.

110 A Bizottság hozzáfűzi, hogy amikor az API-tól megtagadta a „nyitott égbolt”-ügyekben szóban forgó beadványokhoz való hozzáférést, leküzdhetetlen elvi kérdéssel szembesült, amiatt, hogy köteles volt az Európai Közösséget képviselni azokban a tárgyalásokban, amelyeket egyidejűleg a tagállamokkal és a harmadik országokkal is folytatnia kellett. A Bizottság az Elsőfokú Bíróság előtti tárgyaláson előadta, hogy beadványainak az ezen ügyekben történt ítélethirdetést követő hozzáférhetővé tétele sértette volna a légi közlekedésről szóló új nemzetközi megállapodás megkötésére vonatkozó e tárgyalásokat.

111 Az API szerint azonban a fellebbezés nem fejti ki sem azokat az okokat, amelyek miatt a tagállamokkal folytatott „párbeszéd tényét” veszélyeztette volna az, ha a Bizottság hozzáférhetővé teszi a beadványait azután, hogy a Bíróság ítéletet hozott, sem azt, hogy a Szerződések őreként meglévő szerepét miért gyengítette volna a hozzáférhetővé tétel. Amennyiben a Bizottság nem tud a hozzáférhetővé tétel alóli valamely kivétel alkalmazását igazoló különös körülményekre hivatkozni, úgy a beadványokat

hozzáférhetővé kell tenni. Mindenesetre ez az érv elfogadhatatlan, mivel az az Elsőfokú Bíróság előtt már ismertetett érvek ismétlésére korlátozódik.

b) A Bíróság álláspontja

112 Két részből álló második jogalapjában a Bizottság lényegében azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy tévesen vélte úgy, hogy az EK 226. cikk szerinti, kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás keretében általa lefolytatott vizsgálatokkal kapcsolatos dokumentumok azt követően már nem tartoznak az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdése harmadik francia bekezdésének hatálya alá, hogy a Bíróság meghozta az említett eljárást befejező ítéletét.

113 E jogalapjának első részében a Bizottság azzal érvel, hogy tisztán formálisak és figyelmen kívül hagyják a Bizottság és a tagállamok közötti párbeszéd tényét azok az okok, amelyek alapján az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 142. pontjában arra a következtetésre jutott, hogy a Bizottság mérlegelési hibát követett el, amikor megtagadta a „nyitott égbolt"-ügyekre vonatkozó dokumentumokhoz való hozzáférést.

114 A Bizottság lényegében azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy tévesen értékelte az EK 226. cikk és az EK 228. cikk közötti jogi viszonyt azáltal, hogy alábecsülte a két egymást követő, kapcsolódó, és az ugyanazon tagállam általi ugyanazon kötelezettségszegésre vonatkozó üggyel összefüggésben az e két rendelkezésben előírt eljárások között meglévő kapcsolat jelentőségét.

115 Az API állításaival ellentétben a Bizottság nem az elsőfokú eljárás során felhozott érvek megismétlésére korlátozódik, hanem az Elsőfokú Bíróság jogi értékelésének megkérdőjelezésére törekszik.

116 Márpedig, amennyiben valamely fél az uniós jognak az Elsőfokú Bíróság általi értelmezését vagy alkalmazását kifogásolja, az elsőfokú eljárásban megvizsgált jogkérdések a fellebbezés keretében újból vita tárgyát képezhetik. Ugyanis, ha valamely fél az Elsőfokú Bíróság előtt már felhasznált jogalapokra és érvekre nem alapíthatná fellebbezését, a fellebbezési eljárás részben értelmét vesztené (a C-234/02. P. sz., Médiateur kontra Lamberts ügyben 2004. március 23-án hozott ítélet [EBHT 2004., I-2803. o.] 75. pontja).

117 Következésképpen a második jogalap első része elfogadható.

118 Az érdemi részt illetően, meg kell jegyezni, hogy jóllehet az EK 226. cikkben és az EK 228. cikkben előírt eljárások célja természetesen azonos – azaz az uniós jog tényleges alkalmazásának biztosítása –, attól még ezek két, különböző tárgyú eltérő eljárást képeznek.

119 Az EK 226. cikkel létrehozott eljárás célja ugyanis az uniós jogot sértő valamely tagállam magatartásának megállapítása és megszüntetése (lásd a 15/76. és 16/76. sz., Franciaország kontra Bizottság egyesített ügyekben 1979. február 7-én hozott ítélet [EBHT 1979., 321. o.] 27. pontját, valamint a C-456/05. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2007. december 6-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-10517. o.] 25. pontját), míg az EK 228. cikkben előírt eljárás tárgya sokkal inkább körülhatárolt, mivel annak célja mindössze annyi, hogy valamely kötelezettségszegő tagállamot a kötelezettségszegést megállapító ítéletben foglaltak teljesítésére ösztönözzenek (a C-304/02. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2005. július 12-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-6263. o.] 80. pontja).

120 Következésképpen, amennyiben a Bíróság az EK 226. cikk alapján hozott ítéletében megállapítja, hogy valamely tagállam nem teljesítette kötelezettségeit, akkor az e tag

állam és a Bizottság közötti tárgyalások már nem a kötelezettségszegés meglétére – amelyet éppen a Bíróság állapított meg –, hanem arra a kérdésre fognak vonatkozni, hogy teljesülnek-e az EK 228. cikk szerinti kereset benyújtásához szükséges feltételek.

121 Ezen túlmenően azt a lehetőséget illetően, hogy a kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset egyezség útján történő rendezést eredményezhet, meg kell jegyezni, hogy ha a Bíróság az EK 226. cikk alapján hozott ítéletében a kötelezettségszegést már megállapította, akkor e kötelezettségszegés tárgyában ez többé már nem lehetséges.

122 E körülmények között meg kell állapítani, hogy az Elsőfokú Bíróság nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor úgy vélte, hogy nem vélelmezhető az, hogy egy ítéletnek az EK 226. cikk alapján történő meghozatalához vezető valamely eljárás során benyújtott beadványok hozzáférhetővé tétele sérti az esetlegesen az EK 228. cikk szerinti eljárás megindításához vezető vizsgálatot.

123 A fentiekre tekintettel a második jogalap első részét mint megalapozatlant el kell utasítani.

124 E jogalap második részében a Bizottság azt állítja, hogy a „nyitott égbolt”-ügyekre vonatkozó dokumentumok hozzáférhetővé tétele – még azután is, hogy a Bíróság ítéletet hozott ezekben az ügyekben – sértette volna a légi közlekedésről szóló új nemzetközi megállapodás megkötésére vonatkozó azon tárgyalásokat, amelyeket a Bizottság a vitatott határozat meghozatalakor a Közösség nevében a tagállamokkal, valamint harmadik országokkal folytatott.

125 E tekintetben elegendő megjegyezni, hogy noha fellebbezésében a Bizottság azt állítja, hogy ezt a körülményt az Elsőfokú Bíróság előtti tárgyaláson hangsúlyozta, a

megtámadott ítéletből – amelyet a Bizottság ezzel kapcsolatban nem kifogásolt – semmiféleképpen nem következik, hogy ez az intézmény a vitatott határozatban vagy az Elsőfokú Bíróság előtt arra hivatkozott volna, hogy a szóban forgó dokumentumok titkosságát az említett megállapodás megkötése céljából általa folytatott tárgyalások veszélyeztetésének elkerülése miatt fenn kell tartani.

126 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében, ha valamely félnek megengednék, hogy először a Bíróság előtt hozzon fel olyan jogalapot és érveket, amelyeket az Elsőfokú Bíróságnál nem terjesztett elő, az azt jelentené, hogy az Elsőfokú Bíróság által eldöntött jogvitán túlterjedő jogvitával fordulhatna a Bírósághoz, amelynek hatásköre korlátozott a fellebbezési eljárásban. A fellebbezési eljárás keretében tehát a Bíróság hatásköre az első fokon tárgyalt jogalapokról és érvekről hozott jogi döntés megítélésére korlátozódik (lásd különösen a C-266/97. P. sz., VBA kontra VGB és társai ügyben 2000. március 30-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-2135. o.] 79. pontját, a C-167/04. P. sz., JCB Service kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 21-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-8935. o.] 114. pontját, valamint lásd ebben az értelemben a C-150/09. P. sz., Iride és Iride Energia kontra Bizottság ügyben 2010. január 21-én hozott végzés 73. és 74. pontját).

127 Mivel következésképpen a jogalapnak ezt a részét elfogadhatatlannak kell minősíteni, a második jogalapot – részben mint megalapozatlant, részben mint elfogadhatatlant – el kell utasítani.

3. A harmadik jogalapról

a) A felek érvei

128 Harmadik jogalapjában a Bizottság azzal érvel, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amennyiben a bírósági eljárások védelmével kapcsolatos kivételt

akként értelmezte, hogy az intézményeknek még a befejezett ügyekben benyújtott beadványokhoz való hozzáférés iránti kérelmeket is eseti alapon kell megvizsgálniuk, amennyiben azok valamely még folyamatban lévő eljáráshoz kapcsolódnak. Mivel ugyanis az Elsőfokú Bíróság úgy határozott, hogy a Bizottság akkor tagadhatja meg beadványainak hozzáférhetővé tételét, ha azokat a bírósági tárgyaláson nem vitatták meg, ugyanezt az érvelést kellett volna alkalmaznia a még folyamatban lévő más ügyekhez kapcsolódó befejezett ügyekben benyújtott iratok hozzáférhetővé tétele iránti kérelmekre. Ez annál is inkább igazolt, ha a befejezett eljárásban részt vevő és az ezen eljárással összefüggő, még folyamatban lévő ügyben részt vevő felek nem azonosak.

129 Az API e tekintetben azt állítja, hogy a valamely már befejezett ügyben benyújtott beadványokhoz való teljes vagy részleges hozzáférés még akkor sem érinti a Bizottság védekezési képességét egy későbbi, még folyamatban lévő ügyben, ha a két ügy kapcsolódik.

b) A Bíróság álláspontja

130 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy a jelen ítélet 68–104. pontjában kifejtett okok miatt a valamely folyamatban lévő bírósági eljárás során benyújtott beadványok hozzáférhetővé tétele vélelmezhetően sérti ennek az eljárásnak a védelmét, azon körülmény miatt, hogy a Bíróság a beadványok alapján gyakorolja igazságszolgáltatási tevékenységét, nem ez a helyzet azonban akkor, ha a szóban forgó eljárást egy bírósági határozattal befejezték.

131 Ez utóbbi feltevés esetén ugyanis már nem lehet vélelmezni, hogy a beadványok hozzáférhetővé tétele sérti a Bíróság igazságszolgáltatási tevékenységét, mivel ez a tevékenység az eljárás befejezésével véget ér.

132 Természetesen nem kizárt – amint azt a Bizottság állítja –, hogy a valamely befejezett bírósági eljárásra vonatkozó, de egy, még folyamatban lévő másik eljárással kapcsolatos beadványok hozzáférhetővé tétele ez utóbbi eljárást veszélyeztesse, különösen akkor, ha az abban részt vevő felek nem azonosak a befejezett eljárásban részt vevőkkel. Ehhez hasonló helyzetben ugyanis – jóllehet a Bizottság jogi álláspontjának alátámasztására ugyanazokat az érveket alkalmazta mindkét eljárásban – a folyamatban lévő eljárás során alkalmazott érveinek hozzáférhetővé tétele veszélyeztetheti ezt az eljárást.

133 Mindazonáltal a veszélyeztetés kockázata több tényezőtől – többek között a két eljárásban előterjesztett érvek közötti hasonlóság fokától – függ. Ha ugyanis a Bizottság beadványai csak részben ismétlik önmagukat, úgy a részleges hozzáférhetővé tétel elegendő lehet a folyamatban lévő eljárás bármiféle veszélyeztetésének elkerüléséhez.

134 Márpedig e körülmények között kizárólag a hozzáférés iránti kérelemmel érintett dokumentumoknak a jelen ítélet 72. pontjában említett szempontoknak megfelelően elvégzett konkrét vizsgálata teheti lehetővé a Bizottság számára annak megállapítását, hogy azok hozzáférhetővé tétele az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése alapján megtagadható-e.

135 Következésképpen az Elsőfokú Bíróság lényegében helyesen ítélte meg, hogy az e rendelkezésben megkövetelt valamely védett érdek sérelmének kockázata nem vélelmezhető pusztán a szóban forgó eljárások között meglévő kapcsolat alapján.

136 Mivel ezért a harmadik jogalapnak nem lehet helyt adni, a Bizottság által a C-532/07. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezést teljes egészében el kell utasítani.

B – *A Svéd Királyság által (C-514/07. P. sz. ügy) és az API által (C-528/07. P. sz. ügy) benyújtott fellebbezések*

137 Míg a C-532/07. P. sz. ügy egyrészről az olyan bírósági eljárások során benyújtott beadványokhoz való hozzáférésre vonatkozik, amely eljárások keretében a Bizottság határozatának meghozatalakor már sor került tárgyalásra, másrészről pedig az olyan befejezett bírósági eljárások során benyújtott beadványokhoz való hozzáférésre, amely eljárások tárgya vagy kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset – amelynek benyújtásakor az alperes tagállam még nem felelt meg az uniós jognak – vagy amely eljárások tárgya szorosan kapcsolódik más, folyamatban lévő eljárásokhoz, addig a C-514/07. P. és a C-528/07. P. sz. ügy tárgya az olyan bírósági eljárások során benyújtott beadványokhoz való hozzáférés, amely eljárások keretében a Bizottság határozatának meghozatalakor még nem került sor tárgyalásra.

138 A Dán Királyság és a Finn Köztársaság által támogatott Svéd Királyság, valamint az API fellebbezésüket egyfelől az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdése második francia bekezdésének, másrészről az e rendelet 4. cikke (2) bekezdése utolsó fordulatának megsértésére alapított két azonos jogalapra alapítják.

1. Az első jogalapról

a) A felek érvei

139 Ezzel a jogalappal a Svéd Királyság és az API lényegében azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen értelmezte az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének a bírósági

eljárások védelmével kapcsolatos kivételt előíró második francia bekezdését, amennyiben úgy vélte, hogy ha valamely hozzáférés iránti kérelem tárgyát a Bizottság által az uniós bíróságokhoz olyan bírósági eljárások során benyújtott beadványok képezik, amely eljárások még nem léptek tárgyalási szakba, úgy ezen intézmény jogosan alapítja a hozzáférhetővé tétel megtagadását az említett kivételre, anélkül, hogy köteles volna elvégezni a hozzáférés iránti kérelemmel érintett minden egyes dokumentum konkrét vizsgálatát.

140 E jogalap alátámasztására a Svéd Királyság és az API mindenekelőtt azzal érvel, hogy az Elsőfokú Bíróság kiterjesztőleg értelmezett egy olyan kivételt, amelyet mint olyat kizárólag megszorítóan szabadna értelmezni. A svéd kormány hozzáfűzi, hogy az ilyen értelmezés az 1049/2001 rendeletnek az uniós intézmények által birtokolt dokumentumokhoz való lehető legszélesebb körű nyilvános hozzáférés biztosítására irányuló célkitűzésével sem összeegyeztethető.

141 A Dán Királyság a maga részéről szintén arra hivatkozik, hogy a svéd kormány ez utóbbi érve különösen a fent hivatkozott Svédország és Turco kontra Tanács ügyben hozott ítélet fényében is helytálló, amely ítélet 35. pontjában a Bíróság – meghatározva az intézmények által a dokumentumokhoz való hozzáférésnek az 1049/2001 rendelet 4. cikkében előírt kivételek alapján történő megtagadása során betartandó szempontokat – kimondta, hogy mindenkor szükséges a hozzáférés iránti kérelemmel érintett dokumentumok konkrét vizsgálata.

142 Az API szerint továbbá az Elsőfokú Bíróság tévesen vonta le azt a következtetést, hogy a Bizottság beadványaihoz való hozzáférés azzal a kockázattal jár, hogy a Bizottság meghatalmazottjai – és nem az eljárásban részt vevő más felek képviselői – külső „bírálatoknak és ellenvetéseknek" lesznek kitéve. A Bizottság mindenesetre – a megtámadott ítélet 80. pontjában kimondottakkal ellentétben – nem rendelkezik érdekeinek „bármilyen külső befolyástól mentesen" történő védelmére irányuló semmiféle joggal. Ezenfelül az Elsőfokú Bíróság figyelmen kívül hagyta annak jelentőségét, hogy más jogrendszerek az eljárás bármely szakaszában lehetővé teszik a bíróságokhoz benyújtott beadványokhoz való hozzáférést. Végül pedig az Elsőfokú Bíróság tévesen

hivatkozott a nyilvánosság tárgyalásról való kizárását elrendelő esetleges határozat hatékony érvényesülése védelmének szükségességére.

143 Ezen érvekre válaszul a Bizottság azzal érvel, hogy az 1049/2001 rendelet nem ír elő teljes átláthatóságot, valamint hogy ennélfogva nem ellentétes annak célkitűzésével – azaz a hozzáférési jog lehető legteljesebb érvényének biztosításával – valamely olyan általános jogelv figyelembevétele, mint a bírósági eljárások megfelelő lefolytatásának és a gondos igazságszolgáltatásnak az elve.

144 Az e tekintetben az Egyesült Királyság által támogatott Bizottság szerint ily módon az említett elvvel ellentétes lenne azt megkövetelni, hogy valamely intézmény elvégezze a hozzáférési kérelemmel érintett minden egyes dokumentum konkrét és egyenkénti vizsgálatát, amennyiben nyilvánvaló, hogy a dokumentum – többek között e dokumentum jellege vagy az elkészítéséhez kapcsolódó különös háttér miatt – az 1049/2001 rendeletben előírt valamely kivétel hatálya alá tartozik.

b) A Bíróság álláspontja

145 Ezzel a jogalappal az API és a Svéd Királyság az Elsőfokú Bíróság általi téves jogalkalmazásra hivatkozik, amennyiben úgy értelmezte az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdését, hogy az intézmények – az adott eset konkrét vizsgálatának előzetes lefolytatása nélkül – jogosan tagadják meg az olyan, folyamatban lévő bírósági eljárások során benyújtott beadványokhoz való hozzáférést, amely eljárások még nem léptek tárgyalási szakba.

146 E tekintetben elegendő megállapítani, hogy a jelen ítélet 68–104. pontjában kifejtett okok miatt a Bizottság támaszkodhat arra a vélelemre, hogy a folyamatban lévő bírósági eljárások során benyújtott beadványok hozzáférhetővé tétele sérti ezeket a rendelet 4. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése szerinti eljárásokat, valamint hogy ennélfogva az ilyen eljárások során anélkül utasíthatja el mindenkor azt a hozzáférés iránti kérelmet, amelynek tárgyát ilyen dokumentumok képezik, hogy köteles lenne konkrét vizsgálatot lefolytatni.

147 Következésképpen ugyanezen okok miatt nem megalapozott a Svéd Királyság és az API által az e jogalap keretében javasolt azon értelmezés, amely szerint az említett rendelkezés nem teszi lehetővé, hogy a Bizottság a tárgyalás napja előtt megtagadja a hozzáférést.

148 Következésképpen a C-514/07. P. és a C-528/07. P. sz. ügyekben benyújtott fellebbezésben felhozott első jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

2. A második jogalapról

a) A felek érvei

149 Ezzel a jogalappal a Svéd Királyság és az API azt róják fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy megsértette az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének utolsó fordulatát, amennyiben úgy vélte, hogy a nyilvánosságnak a folyamatban lévő bírósági eljárásokkal kapcsolatos információkhoz jutáshoz fűződő közérdeke nem képezhet az e

rendelkezés szerinti nyomós közérdeket. Az API továbbá úgy véli, hogy az Elsőfokú Bíróság mindenesetre nem mérte össze – ahogyan azt tennie kellett volna – ezt az érdeket az említett eljárások védelmének érdekével. A Svéd Királyság e tekintetben azzal érvel, hogy ezt az összemérést – azzal ellentétben, ahogyan az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 99. pontjában megállapította – mindig azon dokumentumok konkrét tartalma alapján kell elvégezni, amelyek hozzáférhetővé tételét kérik.

150 A Bizottság szerint azonban az Elsőfokú Bíróság az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően ítélkezett, amikor azt mondta ki, hogy a nyomós közérdek – amelynek figyelembevételével az említett rendelkezés alapján a dokumentumokat hozzáférhetővé kell tenni – főszabály szerint különbözik az átláthatóság 1049/2001 rendelet mögött meghúzódó általános elvétől.

151 Az Egyesült Királyság hozzáfűzi, hogy a jelen jogalap a megtámadott ítélet tartalmának téves felfogásából indul ki, mivel valójában annak 97–99. pontjából az tűnik ki, hogy az Elsőfokú Bíróság nemcsak hogy elismerte, hogy össze kell mérni a szóban forgó érdekeket, hanem ezt az összemérést saját maga el is végezte.

b) A Bíróság álláspontja

152 Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az Elsőfokú Bíróság – miután akként határozott, hogy az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének utolsó fordulata szerinti nyomós közérdeknek főszabály szerint különböznie kell az átláthatóság elvétől – a megtámadott ítélet 97. pontjában pontosította, hogy az, hogy a hozzáférést kérő nem hivatkozik az átláthatósági elvektől eltérő közérdekre, nem jár automatikusan azzal, hogy nem szükséges a felmerülő érdekek összemérése. Az Elsőfokú Bíróság szerint

„ugyanezeknek az elveknek a felhívása ugyanis, tekintettel az ügy sajátos körülményeire, olyan élességgel vetődhet fel, amely meghaladja a vitás dokumentumok védelmének szükségét”.

153 Ennélfogva a Svéd Királyság és az API tévesen állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság kizárta azt, hogy az átláthatósághoz fűződő érdek az említett rendelkezés szerinti nyomós közérdeket képezhet.

154 Azután – amint azzal a Bizottság és az Egyesült Királyság érvel – az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 98. és 99. pontjában összemérte az átláthatósághoz fűződő érdeket a bírósági eljárások megfelelő lefolytatására gyakorolt bármiféle külső befolyás elkerülésére irányuló célkitűzés védelméhez fűződő érdekkel.

155 Következésképpen megalapozatlan az API azon érve is, amely szerint az Elsőfokú Bíróság nem végezte el az említett összemérést.

156 Végül a Svéd Királyság azon érvét illetően, amely szerint az Elsőfokú Bíróság nem végezte el helyesen ezt az összemérést, mivel nem vette figyelembe a szóban forgó dokumentumok tartalmát, meg kell jegyezni, hogy az Elsőfokú Bíróság szerint ez az elv kizárólag akkor képezhet – a vitás dokumentumok védelmének szükségességét esetlegesen meghaladó, ekként pedig a dokumentumok 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdése utolsó fordulatának megfelelő hozzáférhetővé tételét igazoló – nyomós közérdeket, ha az adott ügy különös körülményei alapján úgy vélhető, hogy az átláthatóság elve különös nyomatékkal bír.

157 Márpedig, még akkor is, ha ezen az alapon igazolható a dokumentumok hozzáférhetővé tétele, amennyiben vélelmezhető, hogy az sérti az 1049/2001 rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében említett kivételek rendszerével védett valamely érdeket, meg kell állapítani, hogy – amint az a megtámadott ítélet 95. pontjából következik – az API annak előadására szorítkozott, hogy a nyilvánosságnak arra irányuló joga, hogy tájékoztatást kapjon a közösségi jog jelentős kérdéseiről, amilyenek például versenyjoghoz kapcsolódnak, valamint bizonyos politikai érdeklődésre számot tartó kérdésekről, amilyenek a kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásokban felmerülnek, fontosabb, mint a bírósági eljárások védelme.

158 Az ilyen általános megfontolások alapján azonban nem lehet megállapítani, hogy az átláthatóság elve a jelen ügyben bármiféle olyan különös nyomatékkal bír, amely miatt elsőbbséget élvezhet a szóban forgó dokumentumok hozzáférhetővé tételének megtagadását igazoló okokkal szemben.

159 Ilyen feltételek mellett az Elsőfokú Bíróság helyesen vonta le azt a következtetést, hogy az API által hivatkozott érdek alapján nem igazolható a szóban forgó beadványok hozzáférhetővé tétele, valamint hogy ennélfogva a jelen ügyben nem volt szükséges az említett dokumentumok tartalmának semmiféle konkrét vizsgálata.

160 A fentiekre tekintettel a második jogalap sem foghat helyt.

161 Ennélfogva, mind a Svéd Királyság által a C-514/07. P. sz. ügyben, mind pedig az API által a C-528/07. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezést teljes egészében el kell utasítani.

VII – A költségekről

162 Az eljárási szabályzat 122. cikkének első bekezdése kimondja, hogy ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről. Az eljárási szabályzat 69. cikke, amelyet e szabályzat 118. cikke értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a 2. §-ában akként rendelkezik, hogy a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A 69. cikk 4. §-ának első bekezdése alapján az eljárásba beavatkozó tagállamok és intézmények maguk viselik saját költségeiket.

163 Mivel a Svéd Királyság az általa a C-514/07. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezés tekintetében pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell az ezzel az eljárással kapcsolatban felmerült költségek viselésére.

164 Mivel az API az általa a C-528/07. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezés tekintetében pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell az ezzel az eljárással kapcsolatban felmerült költségek viselésére.

165 Mivel a Bizottság az általa a C-532/07. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezés tekintetében pervesztes lett, az API kérelmének megfelelően kötelezni kell az ezzel az eljárással kapcsolatban felmerült költségek viselésére.

166 A fellebbezési eljárásba beavatkozó tagállamok maguk viselik az ezekkel az eljárásokkal kapcsolatban felmerült költségeiket

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a fellebbezéseket elutasítja.

2) A Bíróság a Svéd Királyságot kötelezi a C-514/07. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezéssel kapcsolatban felmerült saját költségeinek, valamint az Európai Bizottság költségeinek viselésére.

3) A Bíróság az Association de la presse internationale ASBL-t (API) kötelezi a C-528/07. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezéssel kapcsolatban felmerült saját költségeinek, valamint az Európai Bizottság költségeinek viselésére.

4) A Bíróság az Európai Bizottságot kötelezi a C-532/07. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezéssel kapcsolatban felmerült saját költségeinek, valamint az Association de la presse internationale ASBL (API) költségeinek viselésére.

5) A Dán Királyság, a Finn Köztársaság, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága maguk viselik a fellebbezéssel kapcsolatban felmerült költségeiket.

Aláírások